

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Urbanística 1	Código	630G01018	
Titulación	Grao en Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo			
Coordinación	Martinez Suarez, Jose Luis	Correo electrónico	j.l.martinez@udc.es	
Profesorado	Carro Patiño, Yago Borja Díaz Revilla, Alfonso García Fontán, Cristina Gonzalez Harguindey, Javier Lopez Gonzalez, Candido Martinez Suarez, Jose Luis Vazquez Mosquera, Jose Manuel	Correo electrónico	iago.carro@udc.es a.diaz.revilla@udc.es cristina.garcia.fontan@udc.es javier.harguindey@udc.es candido.lopez@udc.es j.l.martinez@udc.es jose.vmosquera@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Ofrecer un corpus de coñecimentos de teoría e historia dos trazados urbanos e de útiles metodolóxicos de análise que permitan aos estudantes percibir o Proxecto Arquitectónico e o Proxecto Urbano como parte dun contexto mais amplo, desenvolvendo un posicionamento crítico ante a cidade contemporánea Definir a especificidade da Cidade Europea e comprender o porqué da súa existencia como un sistema de conceptos, signos, formas			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	PROXECTO BÁSICO ARQUITECTÓNICO E URBANO: aptitude ou capacidade para aplicar os principios básicos formais, funcionais e técnicos á concepción e deseño de edificios e de conxuntos urbanos, definindo as súas características xerais e as prestacións que se acadan.
A2	PROXECTOS DE EXECUCIÓN: aptitude ou capacidade para elaborar proxectos integrais de execución de edificios e espazos urbanos en grao de definición suficiente para a súa completa posta en obra e equipamento de servizos e instalacións.
A3	DIRECCIÓN DE OBRAS: aptitude ou capacidade para dirixir obras de edificación e urbanización desenvolvendo proxectos, replanteando no terreo, aplicando os procedementos de construción adecuados e coordinando oficios e industrias.
A4	PROGRAMACIÓN FUNCIONAL: aptitude ou capacidade para elaborar programas de edificios, considerando os requisitos de clientes e usuarios, analizando os precedentes e as condicións de localización aplicando estándares e establecendo dimensións e relacións de espazos e equipos.
A5	INTERVENCIÓN NO PATRIMONIO EDIFICADO: aptitude ou capacidade para intervenir nos edificios de valor histórico, coordinar estudos históricos e arqueolóxicos sobre eles, elaborar os seus plans directores de conservación e redactar e executar os proxectos de restauración e rehabilitación.
A7	SUPRESIÓN DE BARREIRAS: aptitude ou capacidade para deseñar e executar edificios e espazos urbanos aptos para as persoas con diferentes capacidades físicas ou para adaptar con este fin os xa existentes.
A9	CRÍTICA ARQUITECTÓNICA: aptitude ou capacidade para analizar morfolóxica e tipoloxicamente a arquitectura e a cidade e para explicar os precedentes formais e programáticos das solucións proxectuais.
A12	PROXECTO DE ACONDICIONAMENTO AMBIENTAL: aptitude ou capacidade para concibir, deseñar, calcular, integrar en edificios e conxuntos urbanos e executar solucións de acondicionamento ambiental, incluíndo o illamento térmico e acústico, o control climático, o rendemento enerxético e a iluminación natural, así como para asesorar tecnicamente sobre estes aspectos.
A19	ADECUACIÓN MEDIOAMBIENTAL: aptitude ou capacidade para realizar estudos medioambientais e paisaxísticos, e definir medidas de protección fronte ao impacto ambiental.

A20	PROXECTO DE ESPAZOS LIBRES: aptitude ou capacidade para redactar e executar trazados urbanos e proxectos de urbanización e de xardinería, así como os de obra civil e complementaria asociada a eles.
A21	PROXECTO DE OBRA CIVIL: aptitude ou capacidade para concibir, deseñar, calcular e executar as solucións de obra civil asociadas á edificación e aos conxuntos urbanos, así como para asesorar tecnicamente sobre estes aspectos.
A22	CONSERVACION DE INSTALACIÓNS: aptitude ou capacidade para analizar, controlar a calidade e definir as condicións de mantemento das instalacións de subministro e evacuación de augas, electricidade, iluminación artificial, calefacción, aclimatación, transporte mecánico, comunicacións audiovisuais, seguridade e protección contra incendios.
A25	PROXECTO DE SEGURIDADE EN INMOBLES: aptitude ou capacidade para concibir, deseñar, calcular, integrar en edificios e conxuntos urbanos e executar solucións de seguridade, de evacuación de persoas e de protección contra incendios, tanto activas como pasivas, así como para asesorar tecnicamente sobre estes aspectos.
A29	ANÁLISE TÉCNICO DE PROXECTOS: aptitude ou capacidade para elaborar estudos de viabilidade e exercer a supervisión, control e coordinación de proxectos integrados de edificación e de conxuntos e espazos urbanos.
A30	XESTIÓN DE NORMAS URBANÍSTICAS: aptitude ou capacidade para aplicar as normas urbanísticas e xestionar a obtención de licenzas nos proxectos integrados e na execución, tanto de obras de edificación como de espazos urbanos.
A34	FUNCIÓNS PRÁCTICAS E SIMBÓLICAS: comprensión ou coñecemento dos métodos de estudo dos procesos de simbolización da ergonómia e das relacións entre o comportamento humano, o entorno natural ou artificial e os obxectos, de acordo cos requirimentos e a escala humanos.
A35	SOCIOLOXÍA RESIDENCIAL: comprensión ou coñecemento dos métodos de estudo das necesidades e demandas sociais, dos compoñentes da calidade de vida, das condicións de habitabilidade e dos programas básicos de vivenda.
A36	SOCIOLOXÍA CULTURAL: comprensión ou coñecemento das implicacións que nas funcións e responsabilidades sociais do arquitecto ten as necesidades, valores, normas de conduta e de organización e patróns espaciais e simbólicos determinados pola pertenza a unha cultura.
A37	ANÁLISE DE FORMAS: comprensión ou coñecemento das leis da percepción visual e da proporción, as teorías da forma e da imaxe, as teorías estéticas da cor e os procedementos de estudo fenomenolóxico e analítico das formas arquitectónicas e urbanas.
A42	TEORÍA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento das teorías da arquitectura pasadas e presentes, especialmente as relativas á interdependencia de formas, usos e técnicas, á estrutura formal, ao estudo dos tipos e aos métodos de composición de edificios e espazos abertos.
A43	HISTORIA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento da historia xeral da arquitectura, tanto en si mesma como na súa relación coas artes, as técnicas, as ciencias humanas, a historia do pensamento e os fenómenos urbanos.
A44	BASES DA ARQUITECTURA OCCIDENTAL: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A47	ECOLOXÍA E SOSTENIBILIDADE: comprensión ou coñecemento da responsabilidade do arquitecto respecto aos principios básicos de ecoloxía, de sustentabilidade e de conservación dos recursos e do medio ambiente na edificación, o urbanismo e a paisaxe.
A48	SOCIOLOXÍA E HISTORIA URBANAS: comprensión ou coñecemento das relacións entre o medio físico e o medio social e as bases da teoría e a historia dos asentamentos humanos, da socioloxía, da economía urbana e da estadística como fundamentos dos estudos territoriais e urbanísticos.
A49	CIENCIAS DO MEDIO FÍSICO: comprensión ou coñecemento das bases de climatoloxía, xeomorfoloxía, xeoloxía, hidroloxía e edafoloxía precisas para abordar os estudos territoriais, urbanísticos e paisaxísticos.
A50	MORFOLOXÍA E REPRESENTACIÓN DO TERREO: comprensión ou coñecemento das bases de topografía, hipsometría e cartografía e das técnicas de modificación do terreo precisas para realizar estudos e proxectos de carácter territorial, urbanístico e paisaxístico e para practicar deslindes e parcelacións.
A51	BASES DE XARDINERÍA: comprensión ou coñecemento das bases de botánica, horticoltura, floricultura e silvicultura e as técnicas de hidráulica precisas para realizar estudos e proxectos de xardín, de paisaxe e de urbanización.
A52	MÉTODOS URBANÍSTICOS: comprensión ou coñecemento dos fundamentos metodolóxicos do planeamento urbano a diferentes escalas e da ordenación territorial e metropolitana, na súa relación co deseño urbano e edificatorio.
B1	Aprender a aprender.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B9	Creatividade.

B10	Sensibilidade estética.
B11	Capacidade de análise e síntese.
B14	Habilidade gráfica xeral.
B18	Razoamento crítico.
B20	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
B22	Traballo en colaboración con responsabilidades compartidas.
B24	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.
B27	Liderado.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Comprensión dos fundamentos metodolóxicos do planeamento urbano a diferentes escalas e da ordenación territorial e metropolitana, na súa relación co deseño urbano e edificatorio.	A1 A2 A3 A4 A5 A7 A9 A12 A19 A20 A21 A22 A25 A29 A30 A34 A35 A37 A42 A47 A48 A49 A51 A52	B1 B5 B7 B11 B24	
Ofrecer un corpus de coñecementos de teoría e historia dos trazados urbanos e de útiles metodolóxicos de análise que permitan aos estudantes percibir o Proxecto Arquitectónico e o Proxecto Urbano como parte dun contexto mais amplo, desenvolvendo un posicionamento crítico ante a cidade contemporánea	A19 A20 A21 A22 A36 A50 A52	B5 B6 B14 B18 B20	C1
Definir a especificidade da Cidade Europea e comprender o porqué da súa existencia como un sistema de conceptos, signos, formas.	A43 A44	B9 B10 B11 B22 B27	C6

Contidos	
Temas	Subtemas
TEORÍAS E HISTORIA DOS TRAZADOS URBANOS.	<p>TEORÍA URBANÍSTICA MEDIEVAL</p> <p>01._A CIDADE MEDIEVAL. A CIDADE PECHADA.</p> <p>TEORIA RENACENTISTA DA CIDADE</p> <p>02._ A CIDADE COMO PROXECTO DE ARQUITECTURA.</p> <p>03._A CIDADE BARROCA. DO EMBELLISMENT PARCIAL AO EMBELLISMENT TOTAL.</p> <p>REVOLUCIÓN INDUSTRIAL E CIDADE</p> <p>04._MODELOS DE ORGANIZACIÓN ESPACIAL ANTIURBANA.</p> <p>05._A DIALÉCTICA REFORMA URBANA / EXTENSION URBANA.</p> <p>TEORÍA URBANÍSTICA MODERNA</p> <p>Análise Científica dos problemas urbanos</p> <p>06._A URBANÍSTICA COMO CIENCIA: CERDÁ. TEORÍA GENERAL DE LA URBANIZACIÓN</p> <p>07._O PLANO REGULADOR E ZONING.</p> <p>As grandes propostas para a cidade contemporánea</p> <p>08._CIDADE XARDIN.</p> <p>09._CIDADE LINEAL.</p> <p>10._CIDADE INDUSTRIAL.</p> <p>As teorías sobre a gran cidade</p> <p>11._GROSSTADT-METROPOLIS.</p> <p>12._LE CORBUSIER. HILBERSEIMER. WRIGHT</p> <p>13._CIAM: A CIDADE FUNCIONAL</p> <p>A construción da cidade contemporánea. O Urbanismo coa cidade</p> <p>14._A URBANÍSTICA CONTEMPORÁNEA</p>
ELEMENTOS DE ANALISE URBANO.	<p>A._O LUGAR</p> <p>B._OS TRAZADOS</p> <p>C._OS TECIDOS</p> <p>D._COMPOÑENTES:</p> <p>1.A PARCELA.</p> <p>2.A ILLA.</p> <p>3.AS RÚAS E A PLAZA.</p> <p>4.ESPACIOS LIBRES E ZONAS VERDES: PARQUES.</p> <p>5.O TIPO EDIFICATORIO.</p> <p>6.OS EQUIPAMENTOS.</p>

PRÁCTICAS ANALISIS URBAN	<p>O TEMA CENTRAL DO CURSO É O ANÁLISIS E ESTUDO DOS TECIDOS URBÁNS PROTOTÍPICOS DA CIDADE EUROPEA.</p> <p>CONTEXTOS DOS TRABALLOS:</p> <p>1. CIDADE HISTORICA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CIDADE DE ORIXE MEDIEVAL: CIDADE E ARRABÁIS. - EXTENSIONS URBANAS: ENSANCHES <p>2. CIDADE CONTEMPORÁNEA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PLANS DE ALINEACIÓNS, PLANS XERÁIS - POLÍGONOS - ESCALA TERRITORIAL DO URBANO
--------------------------	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A1 A2 A3 A4 A5 A51 B5 B24 B27	10	15	25
Portafolios do alumno	A9 A12 A20 A29 A34 A36 A37 A42 A48 A49 A50 B1 B6 B7 B9 B10 B11 B14 B18 B20 C1 C6	1	2.5	3.5
Obradoiro	A19 A21 A22 A25 A30	30	48	78
Proba mixta	A1 A2 A4 A19 A29 A30 A43 A44 A52 B22	4	0	4
Sesión maxistral	A7 A35 A36 A37 A42 A43 A44 A47 A48 A50 A52	15	22.5	37.5
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	<p>As asignaturas P4, AA2 e U1 coordinarán os seus desenvollos no "espacial e temporal" durante o segundo cuatrimestre en torno da CUESTION da VIVENDA, e deir da cuestion da RESIDENCIA, en ámbitos susceptibles de ser incorporados aos temarios respectivos co obxecto de que o ALUMNO estableza unha REFLEXION INTEGRAL sobre a Cuestion da Vivenda de cara a redaccion do PROXECTO ARQUITECTONICO incorporando desde o primeiro momento as variables (mais aló do DESENVOLVEMENTO DO PROGRAMA estricto) derivadas da ANALISE URBANA nas diferentes ESCALAS.</p> <p>ANALISE URBANA - ANALISE ARQUITECTONICA - PROXECTO.</p> <p>Plantexanse como unha UNIDADE DE DOCENCIA que teña NO TEMA VIVENDA, (que en términos urbanísticos diríamos A RESIDENCIA OU USO RESIDENCIAL) COMO EIXO VERTEBRADOR e NAS HORAS SEMANAIS DO OBRADOIRO-TALLER (2 horas) O TEMPO DA COMPLEMENTARIA DE CRITICA DOS DIFERENTES PUNTOS DE VISTA QUE CONFLUEN NO PROXECTO DESDE A ANALISE ESPECIFICAMENTE ARQUITECTONICA ATA A ANALISE URBANISTICA.</p>

Portafolios do alumno	<p>Revisaranse os portafolios dos alumnos que terán que elaborar durante todo o curso académico: O PORTFOLIO é un documento imprescindible de aproximación do alumno a través das técnicas de representación gráfica (dibuxo, fotografía, collage...) e da reflexión teórica á lectura da cidade nos diferentes ámbitos espaciais prototípicos estudados.</p> <p>No portafolio o dibuxo reproducirá a mirada do alumno a través da consciencia das diferentes escalas de aproximación e identificación do especificamento urbanístico, facendo fincapé nas RELACIÓNS sobre as que opera consciente ou inconscientemente o PROXECTO URBANÍSTICO ou o propio PROXECTO ARQUITECTÓNICO, enriquecendo ou empobrecendo o ámbito de actuación.</p>
Obradoiro	<p>A ANALISE URBANA: TEORÍA E METODOS.</p> <p>PRACTICA I: Análise Urban 1: A Cidade de Orixé Medieval. As Extensiós Urbanas I Intensivas: Ensanches. Extensivas: Barriadas xardin.</p> <p>PRACTICA II: Análise Urban 2:Extensión Urbanas II Planes Xerais como planes de Extension. Planes Xerais como planes de Zonificación:Os Poligonos. Desregulación do planeamento e a escala territorial do urbano.</p> <p>PLANO DE SINTESE.</p>
Proba mixta	Exame final da materia
Sesión maxistral	Sesións teóricas

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Obradoiro Portafolios do alumno	Os profesores de prácticas realizarán un seguimento persoalizado dos traballos dos alumnos. As prácticas dos Obradoiros se realizarán como máximo en grupos de 3 persoas.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
--------------	--------------	------------	---------------

Obradoiro	A19 A21 A22 A25 A30	<p>CRITERIOS DE AVALIACIÓN</p> <p>A._TRATAMENTO XERAL DOS CONTIDOS DO TEMA.</p> <p>O alumno deberá facer mención explícita ao:</p> <p>1. ANALISE TERRITORIAL:</p> <p>1.1 A Relación da Cidade e o Territorio</p> <ul style="list-style-type: none"> -A Forma do Territorio. -As Infraestructuras. -Os Asentamentos de poboación. <p>2.ANALISE URBAN. FORMAS DE CRECIMENTO URBAN</p> <p>2.1. A Cidade de orixe Medieval.</p> <ul style="list-style-type: none"> -A ?Cidade -Os Arrabáis <p>2.2. Extensión Urbanas:Os Ensanches</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ensanches Extensivos e Intensivos. - Os Planes de Ensanche. <ul style="list-style-type: none"> - memoria - planos(aliañacións e rasantes) - Ordenanza - Ordenanza de ensanche <p>2.3 Os Poligonos.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipos: residencial, industrial, comercial, etc. - O Planeamento Parcial. - As Ordenanzas de Volumen <p>2.4 A escala territorial do urbano</p> <p>B._ESTRUCTURA: ARTELLAMENTO, EXPRESIÓS E ORGANIZACIÓS DOS CONCEPTOS.</p> <p>O alumno deberá explicitar a especificidade de cada unha das etapas ou cortes realizados a partir da descrición dos elementos e das relacións entre elementos en cada escala de traballo (territorial, urbana, de barrio, de rúa) mediante a utilización de técnicas propias de cada fase de análise.</p>	30
Sesión maxistral	A7 A35 A36 A37 A42 A43 A44 A47 A48 A50 A52	Será necesaria a asistencia a un 85% das clases nas que se poderán realizar exercicios de entrega rápida.	10
Obradoiro	A1 A2 A3 A4 A5 A51 B5 B24 B27	Valorarase a capacidade de análise, diagnose e proposta por parte do alumno dende un punto de vista urbanístico no tratamento do proxecto común.	10
Portafolios do alumno	A9 A12 A20 A29 A34 A36 A37 A42 A48 A49 A50 B1 B6 B7 B9 B10 B11 B14 B18 B20 C1 C6	Descrición gráfica e escrita con dibuxos de perspectiva, plantas e seccións dos tecidos prototípicos da cidade europea reflexo das percepcións do alumno	10
Proba mixta	A1 A2 A4 A19 A29 A30 A43 A44 A52 B22	<p>Proba composta de contidos teóricos e contidos prácticos</p> <p>Os contidos teóricos da materia serán os impartidos nas sesións maxistrais e tamén a información colgada na plataforma moodle.</p> <p>Será obrigatorio para superar a materia ter aprobada esta proba mixta individual</p>	40

Observacións avaliación

- * A entrega de todas-las prácticas dos Obradoiros será obligatoria para presentarse tanto á primeira como á segunda oportunidade
- * A asistencia as sesións dos Obradoiros fíxase no 85% como mínimo

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- A. E. J. Morris (1994). Historia de la Forma Urbana. Gustavo Gili- B. Gravagnuolo (1998). Historia del urbanismo en Europa. 1750-1960. Akal- L. Benevolo (). Diseño de la Ciudad 1, 2, 3, 4 e 5. Gustavo Gili- G. Cannigia- G.L. Maffei (). Tipología de la Edificación. Estructura del Espacio Antrópico.. Celeste Ediciones- ETSA. Barcelona. Laboratorio de Urbanismo (). - LUB: Formas de Crecimiento Urbano. Edicions UPC.- L. Benevolo (). Diseño de la Ciudad 1, 2, 3, 4 e 5. Gustavo Gili- A. E. J. Morris (1994). Historia de la Forma Urbana. Gustavo Gili- B. Gravagnuolo (1998). Historia del urbanismo en Europa. 1750-1960. akal- G. Cannigia- G.L. Maffei (). Tipología de la Edificación. Estructura del Espacio Antrópico. Celeste Ediciones
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise Arquitectónico 1/630G01012

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proxectos 4/630G01016

Análise Arquitectónico 2/630G01017

Materias que continúan o temario

Urbanística 2/630G01024

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías